

In verbondenheid

JAARVERSLAG 2021

Inhoud

Raad van Bestuur	4
In memoriam Frank De Coninck	4
In verbondenheid	5
Wat we doen	6
Caritas-confederatie: 70-jaar solidaire inzet	7
1 Humanitaire interventies Basisnoden verzekeren	8
2 Ontwikkelingssamenwerking Oorzaken van crisissen en armoede aanpakken	11
3 Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen Bescherming en intensieve begeleiding	14
4 Opvang en integratie Individueel en collectief	16
5 Hervestiging Onthaalgroepen en steun van lotgenoten	18
6 Vrijwillige terugkeer Toekomstperspectief in thuisland	20
7 Onze organisatie Mensen voor mensen	21
Programma's asiel en migratie in België	23
Kaart internationale samenwerking	24
Programma's internationale samenwerking	26
Financieel verslag	29
Bedankt!	30

Raad van Bestuur

31 december 2021

De heer Frank De Coninck, voorzitter
Eerwaarde heer Philippe de Dorlodot, vicevoorzitter
De heer Dominic Verhoeven, vicevoorzitter

Eerwaarde heer Bruno Aerts
De heer Patrick Debucquois
Monseigneur Jan Dumon
Mevrouw Marie-Christine d'Ursel-ter Hark
Mevrouw Marie-Paule Moreau
Eerwaarde heer Martin Mvibudulu
De heer Marc Nuytemans
De heer Hubert Sanders
De heer Bernard Woronoff

Algemeen Directeur: **de heer François Cornet**

IN MEMORIAM

De Raad van Bestuur en het personeel van Caritas International melden u diepbedroefd het overlijden op 11 maart 2022 van

de heer Frank De Coninck

Voorzitter van de Raad van Bestuur

Frank De Coninck vatte in 2022 zijn tweede termijn aan als voorzitter van Caritas International, na eerst voorzitter van Caritas in Belgium te zijn geweest. Hij nam deze verantwoordelijkheden op zich na een diplomatieke carrière, een opdracht als Speciaal Gezant van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor het Gebied van de Grote Meren, en als Grootmaarschalk van het Hof.

“We zullen Frank herinneren als iemand die nauwgezet zijn dossiers opvolgde, altijd bereid was te luisteren naar collega’s die betrokken waren bij de netelige dossiers die zijn aandacht vroegen”, aldus François Cornet, directeur van Caritas International.

In verbondenheid

Het overlijden van Frank De Coninck, voorzitter van Caritas International sinds 2017, heeft ons allen diep getroffen. Met pijn in het hart neem ik de inleiding van dit jaarverslag op mij.

Hoewel velen het hadden gehoopt na de start van de vaccinatie, was 2021 nog lang niet de terugkeer naar het normale leven. Nieuwe varianten van COVID-19 maar ook noodweer en overstromingen in België en elders als gevolg van de klimaatverandering, de groeiende armoede wereldwijd, nieuwe oorlogen en conflicten – en dan spreken we nog niet van de oorlog in Oekraïne waar we middenin zitten – hebben onze zekerheden het afgelopen jaar des te meer in vraag gesteld. Het besef van samenhang, verbondenheid met de andere, en de bereidheid om daarvan de consequenties te dragen zijn meer dan ooit belangrijk want alleen redden we het niet. Solidariteit en rechtvaardigheid daar draait het om. Deze waarden vormen de kern van al onze activiteiten.

In het buitenland gaan we met een hele gemeenschap aan de slag om risico's op rampen te verminderen, spaar- en leengroepen zijn gebaseerd op onderling vertrouwen en solidariteit en geven kansen aan iedereen, ons nieuw vijfjarenprogramma 2022-2026, dat de steun krijgt van Belgische Ontwikkelingssamenwerking en waaraan we met de Commission Justice & Paix het afgelopen jaar hard gewerkt hebben, draait onder meer rond sociale cohesie.

Ook in en onze sociale programma's en opvangprojecten staat onze medemens in kwetsbare situaties centraal. Begeleiding op maat maar ook betrokkenheid bij de groep of de gemeenschap zijn belangrijk. Het mag niet verwonderen dat niet-begeleide minderjarige vreemdelingen een steeds belangrijker doelgroep worden ook al zijn ze hier op doortocht. 'Walk in my shoes', een digitale ontdekkingstocht uitgewerkt door het team Educatie is een perfecte illustratie van onze insteek: zie de mens achter de etiketten. Dat is ook wat onze solidaire opvanggroepen doen in het pilootproject community sponsorship wanneer ze hervestigde vluchtelingen in hun midden opnemen en begeleiden.

Onze oprechte dank aan allen die onze visie en missie mee helpen uitdragen en in de praktijk brengen. Het voorliggend jaarverslag geeft u een beknopt idee van wat we in 2021 gerealiseerd hebben. Nieuwsgierig naar het vervolg van ons verhaal? Volg ons op onze website of onze sociale media.

Veel leesplezier,

François Cornet
Directeur Caritas International

© Isabel Corthier / Caritas International

Wat we doen

Caritas International ondersteunt slachtoffers van geweld, natuurrampen en armoede, in hun eigen land of op de vlucht, in samenwerking met haar lokale, nationale en internationale netwerken.

In het buitenland

- > Noodhulp voor kwetsbare slachtoffers van rampen en conflicten;
- > Heropbouw- en ontwikkelingsprojecten met focus op het beperken van de impact van humanitaire crisissen;
- > Plattelandsontwikkeling met focus op agro-ecologie en alternatieven voor inkomstenverwerving, ook buiten de landbouw;
- > Ondersteuning van organisaties van de civiele samenleving.

In België

- > Opvang en sociale begeleiding van verzoekers internationale bescherming met een kwetsbaar profiel;
- > Ondersteuning bij de integratie van erkende vluchtelingen;
- > Eerstelijnszorg voor migranten, gezinshereniging, bezoek aan gesloten centra;
- > Voogdij niet-begeleide minderjarige vreemdelingen;
- > Begeleiding bij vrijwillige terugkeer en duurzame re-integratie in het land van herkomst;
- > Sensibilisatie en mobilisatie via onder meer wereldburgerschapeducatie en beleidsbeïnvloeding.

© Isabel Corthier - Guthierry Andrade - Caritas

Caritas-confederatie

70 jaar solidaire inzet voor de hele menselijke familie

Het is ondertussen al meer dan 70 jaar geleden dat de Caritas-confederatie het levenslicht zag in Rome, meer bepaald in december 1951. Toen waren er 13 leden. Ondertussen zijn er 162 actief over de hele wereld, waaronder ook Caritas in België.

Een gezamenlijke visie

Elke aangesloten organisatie beslist zelf welke activiteiten zij op poten wil zetten, op welke manier ze fondsen bijeenbrengt, hoe ze die besteedt, enz. Er is dus een grote autonomie, maar we vertrekken toch vanuit een gezamenlijke visie op mens en maatschappij die hoofdzakelijk gebaseerd is op het evangelie en de sociale leer van de katholieke Kerk. Caritas streeft naar een wereld waarin geluisterd wordt naar de stem van kwetsbare mensen en ernaar gehandeld wordt, waarin elk individu vrij is om zich te ontplooiën en in vrede en waardigheid te leven en waar onze natuurlijke omgeving op verantwoorde en duurzame wijze wordt beheerd in het belang van de hele menselijke familie.

Samenwerking op het terrein

Vanuit deze globale visie worden door elke nationale Caritas prioriteiten gesteld en concrete programma's uitgewerkt en geïmplementeerd. Ook dat is geen spelletje soloslim: efficiëntie vergt samenwerking. Zeker wanneer we buiten onze eigen landsgrenzen treden, gebeurt dat altijd hand in hand met de lokale Caritas-partner en eventueel een of meerdere andere (Caritas-)organisaties.

Management standards

Om binnen ons eigen netwerk maar ook ten overstaan van derden kwaliteit te waarborgen, werden in 2014 de Caritas Internationalis Management Standards in het leven geroepen. Elke aangesloten organisatie engageert zich ertoe deze kwaliteitsnormen te respecteren.

De management standards gaan over basisvereisten op het vlak van wetten en ethische codes, bestuur en organisatie, financiën en verantwoordingsplicht, betrokkenheid van belanghebbenden, en sinds 1 januari 2022, bescherming (safeguarding).

De driejarige campagne 'Together we' (Wij samen) ging op 13 december 2021 van start. Ze gaat over integrale ecologie - het feit dat we allemaal verbonden zijn met elkaar en met ons gemeenschappelijk huis, de aarde. We willen mensen samenbrengen om nieuwe acties en initiatieven op te zetten die armoede bestrijden, de uitgesloten hun waardigheid teruggeven en de natuur beschermen. De inspiratie en motivatie achter de campagnetitel weerspiegelen onze ambitie om Laudato Si' en Fratelli Tutti (encyclieken van Paus Franciscus) als één Caritas-familie in de praktijk te brengen.

1 Humanitaire interventies

Basisnoden verzekeren

Het belangrijkste doel van noodhulp is het redden van levens, het verminderen van menselijk lijden en het beschermen van menselijke waardigheid. Caritas International biedt hulp in acute noodsituaties maar ook aan kwetsbare slachtoffers van langdurige crisissen of oorlog.

“Bij een omvangrijke crisis ontvangt, valideert en verspreidt het coördinatiecentrum van het internationale Caritas-netwerk, dat in Rome is gevestigd, de nodige informatie betreffende de noden. Daarna wordt een programmavoorstel uitgewerkt door de nationale Caritas van het betrokken land en wordt de samenwerking, op vrijwillige basis, tussen de leden van het netwerk georganiseerd. De hulpverlening verloopt meestal in verschillende fases: van korte termijn crisishulp tot heropbouw op middellange en lange termijn.”

Jean-Yves Terlinden, coördinator team Noodhulp

Haiti: aardbeving in het zuidwesten

Op zaterdag 14 augustus wordt het westen van het eiland Haïti opgeschrikt door een aardbeving met een magnitude van 7,2. Er vallen meer dan 10.000 gewonden en meer dan 100.000 huizen en gebouwen worden beschadigd of vernield. De noodhulpteams van Caritas Haïti bieden samen met vrijwilligers onmiddellijk de eerste hulp in de getroffen departementen (Grande-Anse, Sud en Nippes). Het gaat

hier om de dezelfde regio waar de orkaan Matthew in 2016 ook al zware schade heeft toegebracht.

In dit land waar grote politieke chaos heerst sinds President Jovenel Moïse op 7 juli 2021 werd vermoord, wordt de hulpverlening verder bemoeilijkt door de slechte staat van het wegnennetwerk en gewapende bendes. Dit alles in een context van wijdverspreide cholera en covid.

Dankzij de solidariteit van haar sympathisanten kan Caritas International samen met het Caritas-netwerk ongeveer 14.000 mensen helpen met basisbenodigdheden tijdens de eerste twee maanden. Na deze eerste hoogdringende fase gaat Caritas International een jaar lang aan de slag in Grand Anse waar we met de lokale partner, Caritas Jérémy, 70 huizen herstellen en 14 waterreservoirs installeren.

Caritas helpt 14.000 slachtoffers van de aardbeving in Haïti onmiddellijk na de ramp met:

- 1.968 voedselkits
- 2.006 hygiënekits
- 1.400 zakken water (met elk 60 eenheden)
- 17 medische kits (materiaal en geneesmiddelen) voor gezondheidscentra
- 9.800 herbruikbare mondkmaskers

© Caritas Haïti

DR Congo: vulkaanuitbarsting Goma en humanitaire crisis Zuid-Kivu

De uitbarsting van de vulkaan Nyiragongo in mei 2021 heeft ook dit keer grote delen van de Congolese stad Goma in as gelegd en tientallen levens geëist. Naar schatting sloegen een half miljoen mensen op de vlucht. Samen met Caritas Bukavu en Caritas Spanje helpen we 214 zeer kwetsbare families (ontheemden en gastfamilies) in de zone Kalehe (Zuid-Kivu) met een basis huishoudkit (zeep, jerrycan, emmer, deken, keukengerief, muggennet, mat en tentzeil). Met cash geld kunnen ze hun specifieke noden lenigen (eventueel transport terug naar Goma).

ZUID-KIVU

Caritas International kiest voor de zone Kalehe omwille van haar ervaring ter plaatse: we implementeren daar al een programma voor ontheemden, terugkeerders en gastgemeenschappen waardoor we op het vlak van logistiek en personeel ondertussen goed voorbereid zijn. Zuid-Kivu is immers al jaren het theater van gewapende conflicten en geweld tegen de burgerbevolking, agressie tussen gemeenschappen en politieke spanningen. Er is bovendien geregeld sprake van overvloedige regens met overstromingen tot gevolg, mede in de hand gewerkt door onder meer houtkap. Met de steun van ECHO (Directoraat-Generaal Europese Civiele Bescherming en Humanitaire Operaties) en DGD (Directie-Generaal voor Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp - België) blijven we noodhulp verstrekken maar met een duidelijke focus op weerbaarheid, onder meer via inkomstenverwerving en een grotere sociale cohesie.

Ethiopië: conflict Tigray

Op 4 november 2020 breekt er een gewapend conflict uit tussen de Ethiopische federale overheid en de regionale regering van Tigray, dat grenst aan Soedan en Eritrea. De gevechten gaan gepaard met plunderingen en ernstige schendingen van de mensenrechten. Mensen slaan op de vlucht richting buurland Soedan of in eigen land. Deze situatie komt bovenop andere schokken die de inkomens van huishoudens al aanzienlijk hadden verminderd: extreem weer in 2019 (droogte en overstromingen) en, in 2020, een invasie van woestijnsprinkhanen (de ergste in 25 jaar die de gewassen vernietigt in grote delen van het land) en de covid-beperkingen. De voortdurende vijandelijkheden, de verschuiving van de gevechtzones in de noordelijke regio's en administratieve maatregelen (geen banksysteem, lage cash transferts, geen vrije toegang van goederen) maken een duurzame humanitaire toegang zo goed als onmogelijk. Dit heeft catastrofale gevolgen voor de levensomstandigheden en de veiligheid van burgers. Toegang tot essentiële bestaansmiddelen is afwezig en het aantal ontheemden neemt in grote aantallen toe. Eind december 2021 zijn er al meer dan 4,2 miljoen intern verplaatste personen volgens het UNHCR (vluchtelingenorganisatie van de VN). Er wordt geschat dat in Tigray alleen al 5,2 miljoen mensen voedselhulp nodig hebben.

DRINGENDE HULP IN TIGRAY

Dankzij een goed ontwikkeld lokaal Caritasnetwerk op diocesaan niveau slaagt onze lokale Caritas-partner erin om de eerste drie maanden van 2021 toch dringende hulp te bieden op het terrein met de financiële steun van een aantal Caritas-organisaties waaronder Caritas International. Het betreft hier vitaminerijk voedsel voor kinderen jonger dan vijf jaar, drinkwater, latrines en cash geld voor de meest kwetsbare huishoudens. In een tweede fase wordt zaaigoed uitgedeeld voor sorghumteelt en wordt de veeteelt ondersteund. Met deze humanitaire interventie bereikt Caritas in totaal 187.000 mensen. Er is ook hulp voor de Eritrese vluchtelingen die in kampen in Tigray verblijven, en aan Tigrayers die gevlucht zijn naar de aangrenzende provincies. Naast materiële hulp is er waar mogelijk aandacht voor de bevordering van vreedzame co-existentie en sociale cohesie. Met de financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de Vlaamse overheid kunnen we onze noodhulp met 4 maanden verlengen.

Caritas International is in dezelfde regio al vele jaren actief met voedselzekerheidsprojecten. Ons vijfjarenprogramma gefinancierd door de Belgische overheid heeft jammer genoeg minder resultaten geboekt dan vooropgesteld als gevolg van de crisissituatie.

DRINGENDE HULP IN SOEDAN

Ook in Gedaref, in het oosten van Soedan, werkt Caritas mee aan de opvang van Ethiopische vluchtelingen. Caritas zorgt in de eerste plaats voor water en betere hygiënische omstandigheden. Hygiëne is zeer belangrijk in de strijd tegen de verspreiding van ziektes, onder meer covid. Er is speciale aandacht voor de specifieke noden van meisjes en vrouwen die vaak het eerste slachtoffer zijn van geweld in conflictsituaties. Ze krijgen onder meer een verzorgingskit op maat (bevalling-pasgeborenekit, moeder-babykit) en er worden vrouwvriendelijke ruimtes ingericht in gemeenschapscentra waar slachtoffers van geweld in alle sereniteit hun verhaal kunnen doen en begeleid worden.

Syrië: 10 jaar humanitaire crisis

De Caritas-Confederatie, waaronder ook Caritas International, heeft sinds de start van het conflict op 15 maart 2011 jaarlijks meer dan 1 miljoen Syriërs geholpen, slachtoffers van bombardementen, honger en van een van de meest complexe humanitaire crisissen ter wereld. Caritas heeft de bevolking ondersteund met programma's inzake onderdak, voedsel, onderwijs, gezondheid, bescherming, levensonderhoud, water en sanitaire voorzieningen.

Hoewel de vijandelikheden in de meeste delen van Syrië zijn afgenomen, zijn de levensomstandigheden voor veel Syriërs nog steeds erbarmelijk: ze hebben gebrekkige toegang tot essentiële diensten, heel wat huizen en infrastructuren zijn vernietigd of beschadigd en ze hebben weinig inkomsten als gevolg van de economische achteruitgang. Bovendien heeft de verspreiding van de covid-pandemie de algemene situatie van de bevolking in Syrië verslechterd en extra problemen veroorzaakt.

In 2021 helpen we 50 huishoudens in Abbadah, Oost-Ghouta, bij het herstellen van hun huizen en herstellen we klaslokalen zodat 1.000 kinderen in een veilige omgeving school kunnen lopen. 600 gezinnen krijgen ook financiële steun zodat ze in hun meest dringende noden kunnen voorzien. Caritas zorgde in het verleden al voor winterhulp, medische zorg en watertanks in dit dorp, dat zeer zwaar getroffen is en nauwelijks hulp kreeg van andere organisaties.

© Caritas Syrië

↑ Hoewel de vijandelikheden in de meeste delen van Syrië zijn afgenomen, zijn de levensomstandigheden voor veel Syriërs nog steeds erbarmelijk en blijft steun levensnoodzakelijk.

2 Ontwikkelingssamenwerking

Oorzaken van crisissen en armoede aanpakken

Ontwikkelingssamenwerking richt zich op de aanpak van de onderliggende oorzaken van armoede en crisissituaties. Via haar structurele ontwikkelingsprogramma's in het buitenland streeft Caritas International ernaar de levensomstandigheden van de meest kwetsbare en gemarginaliseerde groepen duurzaam te verbeteren. Ook hier samen met lokale, nationale en internationale netwerken en spelers.

Lokale acties, globale lessen

In 2021 gaan we van start met een meer gestructureerd beleidsbeïnvloedingstraject omtrent humanitaire en internationale samenwerkingskwesties. Caritas International ontwikkelt een nieuwe publicatiereeks 'Lokale acties, globale lessen', met analyses en beleidsstandpunten die geworteld zijn in de operationele ervaringen van het Caritas-netwerk. In november verschijnt een eerste publicatie die in grote mate steunt op een bezoek aan de Congolese regio's Bukavu en Kasongo waar we getuigenissen van betrokkenen, deskundigen en andere belanghebbenden verzamelden. De editie zoomt in op de realiteit van mensen die het slachtoffer zijn van complexe crisissen in de DR Congo. De inhoud en de aanbevelingen werden ontwikkeld in nauwe samenwerking met lokale partners, waaronder Kasongo, maar ook met andere Caritas-organisaties zoals Caritas Spanje.

Empowerment in een wereld in beweging (EMMo)

EMMo is een door de overheid (DGD) medegefinancierd programma dat sinds januari 2017 wordt uitgevoerd in zeven landen (België, Burundi, Ethiopië, Haïti, Niger, DR Congo en Rwanda). Via de bevordering van solidariteit, waardigheid en weerbaarheid wordt er gewerkt aan emancipatorische veranderingen op het vlak van voedselzekerheid, migratie en ontwikkeling, exploitatie van natuurlijke hulpbronnen, enz. Het programma loopt af op 31 december 2021. Na heel wat workshops (digitaal en op het terrein) hebben we midden 2021 ons nieuw vijfjarenprogramma 'COHERENCE' (sociale cohesie en weerbaarheid) uitgeschreven. Het gaat van start begin 2022.

Zowel EMMo als COHERENCE zijn een gezamenlijk programma van Caritas International en de Commission Justice & Paix (CJP).

“Noodhulp en ontwikkelingssamenwerking staan niet los van elkaar, er is een wisselwerking. Vaak wordt er enerzijds tijdens een noodhulpinterventie en de heropbouwfase al gewerkt aan duurzame veranderingen. Anderzijds werken we binnen onze ontwikkelingsprogramma's preventief aan het beperken van de gevolgen van eventuele rampen in risicovolle gebieden (disaster risk reduction).”

Bernadette Van Raemdonck, hoofd departement Noodhulp & Ontwikkeling

IN ONZE PARTNERLANDEN

Binnen het EMMo-programma werden in de partnerlanden de acties uitgevoerd door diocesane Caritas-organisaties in samenwerking en/of synergie met andere belanghebbenden, zoals basisgemeenschapsorganisaties, technische diensten van de staat, andere ngo's of maatschappelijke organisaties, enz. De doelgroepen waren in de eerste plaats kwetsbare personen, huishoudens en gemeenschappen, met inbegrip van huishoudens die in de gezinslandbouw werkzaam zijn en werkloze en landloze jongeren. Naar schatting is het programma gedurende de vijf jaar van uitvoering aan ongeveer 17.000 huishoudens (bijna 100.000 mensen) ten goede gekomen.

Concreet hebben de acties in de partnerlanden het volgende gerealiseerd:

- Empowerment van kwetsbare personen en hun basisorganisaties, met name door bewustmaking, opleiding en andere capaciteitsopbouwende activiteiten;
- Versterking van de gezinsvoedselzekerheid en van de weerbaarheid tegen bedreigingen (onder andere klimaatverandering) door middel van een verbeterde landbouwproductie, de bevordering van spaar- en kredietgroepen en inkomens-genererende activiteiten, de bevordering van de verwerking en opslag van producten, beroepsopleidingen, milieubescherming, enz.;
- Verbetering van infrastructuur, gezondheids- en hygiënepraktijken en attitudes.

EMMo Niger (2017-2021)

Doelstelling: de voedsel- en voedingszekerheid van 32 dorpen (2.572 huishoudens) in de gemeenschappen Goula, Korahane, Droum en Gafati in de regio's Maradi en Zinder duurzaam verbeteren en hun inkomsten diversifiëren en vergroten. Enkele resultaten.

	2017 Baseline	2021 Doelstelling	2021 Bereikt resultaat
Aantal huishoudens met toegang tot een modern waterpunt op minder dan 2 km.	8% 206	50% 1.286	75% 1.931
Aantal huishoudens met ondersteuning die gevarieerd eten (granen, peulvruchten, zuivelproducten, tuinbouwproducten).	45% 1.157	70% 1.800	82% 2.109
Aantal huishoudens die genoeg granen produceren om minstens 7 maanden aan hun behoeften te kunnen voldoen.	32% 823	70% 1.800	72% 1.852
Aantal huishoudens die een activiteit hebben ontwikkeld dat voor een permanent bijkomend inkomen zorgt.	5% 129	80% 2.058	85% 2.186

EMMo Burundi (2017-2021)

© Isabel Corthier / Caritas International

↑ Graanopslagplaats en molen in gemeenschap Murwi, Cibitoke, Burundi. Binnen het EMMo-programma werken we hier aan een verbeterde familiale landbouw en de versterking van de landbouwcoöperaties met het oog op meer voedselzekerheid.

“Omdat de landbouw alleen niet meer volstaat als bron van voedsel en inkomsten, en lang niet alle Burundezen over een boerderijtje beschikken, is het belangrijk dat ze ook op zoek gaan naar andere inkomsten. We helpen hen om activiteiten op te starten die een inkomen kunnen voortbrengen. Die activiteiten, kleine ondernemingen eigenlijk, zijn heel verschillend. Sommigen verkopen zelfgemaakt bananensap of beignets. Anderen geiten of kippen die ze zelf hebben gekweekt. Of ze maken zeep van palmolie. Wie het goed aanpakt, maakt winst en vindt zo een weg uit de armoede. De kersverse ondernemers kunnen bij ons terecht voor advies en steun. Maar geld geven we niet.

Soms heeft een ondernemer natuurlijk wél geld nodig. Om te investeren, bijvoorbeeld.

Daarvoor heeft Caritas de spaar- en leengroepen. Die groepen bestaan uit zo'n 25 mensen, die elkaar allemaal kennen. Ze sparen geregeld een bedrag dat ze in een fonds stoppen. Uit dat fonds kunnen kleine bedragen geleend worden. Omdat ze dat geld samen beheren en er allemaal belang bij hebben dat dat goed gebeurt, zijn die spaar- en leengroepen erg goed voor de sociale cohesie. Er is ook een solidariteitsfonds, dat dient om gezinnen te helpen die het moeilijk hebben. Als een kind ziek is of iemand overlijdt, bijvoorbeeld. Ook dat solidariteitsfonds is goed voor het groepsgevoel.”

Bonaventure Nshimirimana, vertegenwoordiger van Caritas International in Burundi

IN BELGIË

De acties in België worden uitgevoerd door de teams van CJP en ons departement Communicatie & Mobilisatie en bestaan hoofdzakelijk uit vormingstrajecten, bewustmakingscampagnes en het ontwikkelen van pedagogische instrumenten. Ze zijn gericht op de Belgische bevolking in het algemeen, en meer in het bijzonder de media, spelers op het vlak van wereldburgerschap, onderwijs en beleidsmakers.

Tijdens de uitvoering van het programma is gestreefd naar een samenhang tussen de activiteiten in België en de kwesties en problemen waarmee de doelgroepen in de partnerlanden worden geconfronteerd (degradatie/exploitatie van de natuurlijke hulpbronnen, landrechten, onregelmatige/gedwongen migratie, conflicten.). De actie in België werd dus zoveel mogelijk gevoed door de ervaringen van de partners en hun doelgroepen in de partnerlanden.

www.walk-in-my-shoes.be is een gratis, interactieve tool die een inkijk geeft in de ervaringen van mensen op de vlucht, gerealiseerd binnen het EMMo-programma, met de steun van DGD en in samenwerking met CJP. Deze educatieve tool dompelt je onder in het leven van Sifa, Hassan en Senait, drie jongeren die hun land moeten ontvluchten en voor erg moeilijke keuzes komen te staan. 'Walk in my shoes' werd in de eerste plaats ontwikkeld voor jongeren uit de 2de en 3de graad van het secundair onderwijs (vanaf 15 jaar), maar kan ook buiten het onderwijs worden ingezet. Het helpt leerkrachten en vormingswerkers om op een innovatieve manier aan de slag te gaan met thema's als conflict en geweld in de wereld, migratie en samenleven.

© Pauline Laigneaux

↑ Voorstelling van de educatieve tool 'Walk in my shoes' op 25 oktober 2021 in aanwezigheid van staatsecretaris voor Asiel en Migratie, Sammy Mahdi en twee klassen middelbare scholieren die meteen virtueel het parcours van jonge vluchtelingen konden meebeleven.

3 Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen

Bescherming en intensieve begeleiding

Achter de officiële afkorting NBMV's (niet-begeleide minderjarige vreemdelingen) staan jonge, minderjarige mensen. Ver van hun land van herkomst en zonder ouders zijn ze alleen in België aangekomen, na een lang en moeilijk migratieparcours. Ze zijn een zeer kwetsbare groep. De ondersteuning die we bieden is dezelfde als voor al de mensen die we begeleiden: we verdedigen hun belangen en gaan met hen op zoek naar duurzame oplossingen, in België of elders.

Voogdij – coaching/helpdesk¹

In 2021 nemen 10 mensen de voogdij van 197 NBMV's op zich. Daarvan zijn er 48 afkomstig uit Afghanistan. Voogden zijn de wettelijke vertegenwoordigers van deze jongeren.

Sinds april 2015 biedt het team voogden op vraag van de FOD Justitie ook opleiding en ondersteuning aan (nieuwe) Franstalige voogden. De rol van de voogden is immers zeer gevarieerd en complex (onder andere ervoor zorgen dat de jongere onderwijs en de aangepaste medische en psychologische begeleiding krijgt, familie proberen op te sporen, vertrouwensrelatie opbouwen om samen beslissingen te kunnen nemen, procedures opvolgen).

We ondersteunen mensen die weinig ervaring hebben of moeilijkheden ondervinden bij hun taak als voogd. Doel is het duurzaam maken van hun kennis, kansen geven om hun professioneel netwerk uit te bouwen en ervaringen te delen. Het aanbod van afstandsvorming is in 2021 een integraal deel van het opleidingsprogramma geworden. Het is de bedoeling dat dat zo blijft, ongeacht de ontwikkeling van de gezondheidssituatie, gezien het door een groot aantal docenten zeer gewaardeerd wordt. Maar ook de face-to-face ontmoetingen blijven belangrijk.

Kerncijfers voogdij 2021

- 197 jongeren onder voogdij
- 411 beantwoorde vragen (e-mail – telefoon)
- 15 coachingtrajecten voor kleine groepen
- 41 individuele begeleidingen
- 23 sessies permanente vorming

Jongeren op doortocht¹

De meeste NBMV's die via ons land het Verenigd Koninkrijk of een ander Europees land willen bereiken, vragen geen internationale bescherming aan in België. Zij zijn vaak aangewezen op zichzelf, op hun lotgenoten en op netwerken van mensenhandelaars. Hun leefomstandigheden zijn erbarmelijk. Meer dan de helft van deze jongeren slaapt op straat. Zij zijn zeer wantrouwig, vooral tegenover de overheid, uit vrees het land uitgezet te worden en slecht geïnformeerd: ze kunnen dus geen weloverwogen keuzes maken.

In 2021 kan Caritas International dankzij financiering van Fedasil 257 van deze jongeren begeleiden binnen het 'XTRA MENA-programma'. We hebben enkele laagdrempelige vaste plekken waar de jongeren ons kunnen vinden en we zoeken hen zelf ook op met de bedoeling hen via informatie, sensi-

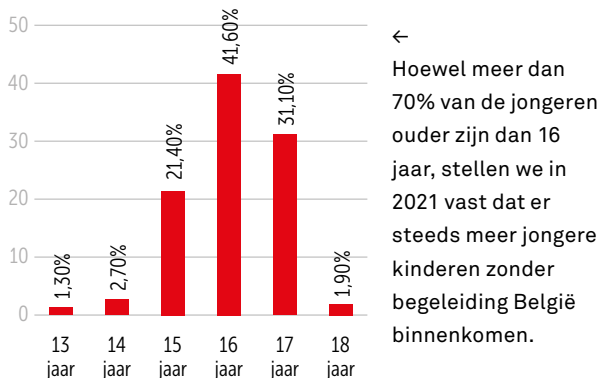
bilisatie en ondersteuning naar het formele systeem toe te leiden zodat ze niet langer blootstaan aan misbruik en desinformatie. 14% onder hen heeft er uiteindelijk voor gekozen de officiële weg te volgen. Dat het percentage lager ligt dan voorgaande jaren heeft vooral te maken met de Brexit en het feit dat velen nog een poging gedaan hebben om onder meer via het Kanaal het Verenigd Koninkrijk (VK) binnen te geraken.

Nog een gevolg van de Brexit: vanaf 1 januari 2021 is het ingewikkelder voor een jongere om zich bij een familielid in het VK te voegen; dit gebeurt nu volgens de immigratieregels van het VK. Wij leggen jongeren uit hoe de procedure werkt en wie de mensen zijn die hen zullen helpen. Wij werken hiervoor samen met Safe Passage International in het VK.

¹ Samenwerking met CAW Brabantia – antenne Caritas International

Caritas International informeert niet alleen NBMV's maar ook andere organisaties en instanties die in contact komen met deze jongeren en heeft een video beschikbaar in 4 talen (Tigrinya, Amhaars, Arabisch, Engels) bestemd voor jongeren, waarin hun rechten en plichten in België uitgelegd worden. De video mag worden gebruikt door iedereen die in contact komt met NBMV's. Hij wordt de eerste zes maanden al 1.840 keer bekeken.

Leeftijd begeleidde NBMV's op doortocht

CAW Brabantia - antenne Caritas International heeft in 2021 een rapport gepubliceerd over de leefwereld van de NBMV's op doortocht op basis van hun ervaringen en die van andere organisaties op het terrein. We pleiten hierin voor een pre-opvang waar jongeren in menswaardige omstandigheden (bed, eten, drinken, hygiëne) tot rust kunnen komen na hun traumatische ervaringen. Enkel als ze niet langer in overlevingsmodus zitten, kunnen ze zich openstellen voor coherente informatie over rechten en plichten, nadenken over hun toekomstproject, en bewuste keuzes maken in verband met hun toekomst.

Residentiële opvang en begeleiding voor niet-begeleide jongeren²

YOUTH IN SHELTER

Bij aankomst in België krijgen NBMV's in principe een voogd toegewezen en worden ze ondergebracht in een observatie- en oriëntatiecentrum met de bedoeling een psychologisch en sociaal profiel op te stellen zodat ze vervolgens in de meest aangepaste opvangstructuur terecht kunnen. Jongeren met een bijzonder kwetsbaar profiel voor wie een grootschalige collectieve structuur niet aangewezen is, kunnen onder meer terecht in de Caritas-opvangstructuur 'Youth in Shelter' in Luik die eind augustus 2020 de deuren opende. Het biedt onderdak aan 18 jongeren tussen 12 en 18 jaar.

2021 is een bijzonder moeilijk jaar, onder meer omwille van de beschermende maatregelen in verband met covid, ziekte en quarantaineverplichtingen. Jongeren hebben het al moeilijk in een omgeving die hen totaal vreemd is,

zonder familie of vrienden. Als dan nog eens gedurende ruime tijd contact verboden is en alle activiteiten opgeschort zijn, wordt het haast onleefbaar. Ook voor het personeel dat vaak onderbemand is, is het lastig werken op halve kracht, terwijl allerhande diensten, netwerken en activiteiten nog in volle opbouw zijn.

Ter herinnering: ook in ons opvangcentrum in Ransart, dat in oktober 2020 de deuren opende met in totaal 151 opvangplaatsen, is er plaats voorbehouden voor 26 niet-begeleide minderjarigen tussen 14 en 18 jaar.

OVERGANG NAAR ZELFREDZAAMHEID: YOUTH IN TRANSIT

Wanneer de jongere 16 jaar is en zicht heeft op een vast verblijfsstatuut in België moet hij of zij de overstap maken naar zelfstandig wonen. Voor sommigen met een uiterst kwetsbaar profiel is die uitdaging te groot. Met de steun van Fedasil kunnen we hen tijdens een overgangsfase intensief begeleiden naar een grotere autonomie in zogenaamde transituizen in Luik en Brussel (54 plaatsen). In 2021 zijn we ook gestart in Mechelen waar we in de loop van 2022 tot 75 jongeren zullen kunnen huisvesten en begeleiden.

In 2021 kon Youth in Transit Brussel een overeenkomst ondertekenen met het Sociaal huisvestingskantoor 'Comme chez toi'. Deze samenwerking is belangrijk met het oog op het vinden van particuliere en duurzame huisvesting voor jongeren die onze transitwoningen moeten verlaten. De coronacrisis met de bijhorende beperkende maatregelen en de schaarste op de markt maken het vinden van een geschikte woning of appartement immers quasi onmogelijk voor mensen met een migratieachtergrond.

“Gelet op de verzadiging van het opvangnetwerk voor verzoekers internationale bescherming in de loop van 2021, kregen ook jongeren die nog geen verblijfsstatus hadden, de kans om deel te nemen aan ons schakelproject, dat in principe bedoeld is voor jongeren die internationale bescherming genieten. Dit vroeg van het team een heel andere aanpak: voor deze jongeren was er immers geen zekerheid dat zij zich in België zouden kunnen vestigen, was er de stress van de lopende procedure, enz.”

Julie Demarez, coördinatrice Youth in Transit Brussel

² In samenwerking met Caritas Wallonie en Aide à la Jeunesse van de Federatie Wallonie-Bruxelles.

4 Opvang en integratie

Individueel en collectief

Caritas International heeft een overeenkomst met de federale overheid voor de opvang van mensen met een kwetsbaar profiel die een verzoek om internationale bescherming hebben ingediend (asielzoekers). Het betreft hier hoofdzakelijk niet-begeleide jongeren, alleenstaanden en gezinnen (met of zonder kinderen), mensen met medische of psychische problemen of een beperking. Wanneer de erkenning als vluchteling een feit is, moeten deze mensen zelfstandig gaan wonen. Sommigen hebben nood aan een overgangsfase en extra ondersteuning. Ze krijgen die in zogenaamde transitwoningen.

Caritas International huisvest en begeleidt mensen in collectieve structuren (Ransart, Scherpenheuvel en Luik), in gegroepeerde appartementen met individuele en collectieve begeleiding (Louvranges) en in individuele woningen (Antwerpen, Mechelen, Luik, Mortsel en Brussel). Eind 2021 hebben we in het totaal 669 opvangplaatsen.

Opvangcentrum in Ransart

© Caritas International

↑ In het opvangcentrum van Ransart wordt in januari een campagne mond- en tandzorg georganiseerd. Meer dan 70 bewoners gaan langs. Ze kunnen weer lachen maar vooral: ze zagen hun levenskwaliteit en gezondheid duurzaam verbeteren. Dit is een primeur voor een opvangcentrum in België in samenwerking met Dental Mobilis en een team van 9 vrijwillige tandartsen en assistenten.

© Vincent Tilmant / Caritas International

↑ Ransart, oktober 2021. In een klein gezelschap – volgens de coronamaatregelen – bouwt het team van het opvangcentrum van Ransart een gezellig feestje met partners en buurtbewoners naar aanleiding van de eerste verjaardag van het centrum.

Health Care Antwerpen

© Isabel Corthier / Caritas International

↑ Sinds juli 2017 zorgen we voor de opvang en begeleiding van personen/gezinnen in een individuele woonst waarvan minstens één gezinslid een zware medische problematiek heeft. Zij worden begeleid zolang hun procedure verzoek om internationale bescherming loopt. Hier zien we Belinda, op bezoek bij Aleksander uit Rusland. Een GSM is handig voor vertalingen.

© Caritas International

Opvangcentrum in Scherpenheuvel

“2021 was mentaal heel zwaar en ingewikkeld voor de bewoners van het opvangcentrum in Scherpenheuvel, door de vele wisselende maatregelen, de corona-uitbraak in september, het geïsoleerd zijn. Door corona is de digitale kloof ook alleen maar groter geworden. Heel veel van onze mensen hebben noch de middelen, noch de vaardigheden om zich vlot te kunnen bewegen in de digitale wereld waarin we leven (online les volgen, via smartschool schoolloopbaan van de kinderen opvolgen, zelf werk/woning zoeken via internet en apps, communicatie met stad, procedures, advocaat, scholen, werkgevers, ...).

Gelukkig hebben we veel nieuwe lokale samenwerkingen waardoor we meer en meer lokaal verankerd geraken: Baloe voor- en naschoolse kinderopvang van de stad, Arktos vzw, Adkra vzw (cursussen rots en water), Centrum Kinderzorg en Gezinsondersteuning, Studenten UC Leuven Limburg, Tumult vzw, Viva, FC Schoonderbuken (voetbal), samenwerking met 2 doula's (geboortecoaches) zodat de mama's niet alleen moeten bevallen in het ziekenhuis. En we hebben tot ieders vreugde ons eigen wassalon geïnstalleerd.

Een woning vinden op de private huurmarkt blijft erg moeilijk. De concurrentie is heel groot en onze bewoners maken vaak geen kans of moeten tevreden zijn met woningen in slechte staat. Hoewel ze vaak aan de voorwaarden voldoen om in aanmerking te komen voor een sociale woning, zijn de wachtlijsten ellenlang en maken ze ook daar geen kans.

Er was in 2021 nog zoveel meer maar ik wil zeker nog een ding vermelden: de dossierachterstand in de asielpprocedure is het afgelopen jaar weer opgelopen wat maakt dat sommigen heel lang moeten wachten op een beslissing (soms al meer dan twee jaar). Onze mensen hebben vaak nog minderjarige kinderen of andere familieleden in het thuisland waarover ze zich grote zorgen maken. Zeker de Afghaanse families leven hierover in angst. Het mooiste van onze begeleiding hierin, blijft nog altijd het moment waarop de mensen een verblijfsstatuut krijgen en een start kunnen maken in België. Maar bewoners voorbereiden op een eventuele terugkeer of een leven zonder papieren in België hoort ook bij de job!”

Gitte Claeys, centrumverantwoordelijke

5 Hervestiging

Onthaalgroepen en steun van lotgenoten

Community sponsorship: onthaalgroepen

De meeste vluchtelingen wereldwijd verblijven in de regio van hun thuisland. Voor wie ook daar niet de nodige bescherming krijgt en onmogelijk naar huis kan terugkeren, biedt het hervestigingsprogramma van het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties (UNHCR) een uitweg. Vluchtelingen worden overgebracht naar een derde land dat zijn akkoord gaf voor het verlenen van een duurzaam verblijfsrecht.

Vluchtelingen die via het hervestigingsprogramma naar België komen – doorgaans Syrische gezinnen vanuit Jordanië, Libanon of Turkije – worden binnen het community sponsorship project na hun aankomst onthaald door een lokale groep vrijwilligers. Deze onthaalgroep zorgt niet enkel voor een individuele woning, maar ondersteunt de familie ook gedurende het eerste jaar in België. Het project is een initiatief van Fedasil in samenwerking met Caritas International.

Samen met andere implementerende Europese partners maakt Caritas International deel uit van het internationale Share-netwerk, een uitwisselingsplatform voor verschillende initiatieven en benaderingen rond community sponsorship.

Het pilootproject start eind 2020 in België met drie Syrische families. Tussen oktober en december 2021 kunnen drie nieuwe gezinnen worden onthaald, waaronder twee Syrische gezinnen en één Ethiopisch gezin (in het totaal 6 volwassenen en 9 kinderen) en dit dankzij de inzet van solidaire onthaalgroepen in respectievelijk Oostkamp, Opwijk en Erps-Kwerps.

DE IMPACT VAN COVID

Door de aanhoudende coronacrisis moeten heel wat contactmomenten tussen de onthaalgroepen en de families noodgedwongen worden beperkt tot een minimum. De impact laat zich ook merken in uitgestelde aankomsten en verplichte quarantaine voor de gezinnen na hun aankomst in België.

© Isabel Corthier / Caritas International

↑ Na twee jaar oorlog in Syrië namen Khadija en Mohammad de moeilijke beslissing om samen met hun kinderen veiliger oorden op te zoeken. Zeven jaar leefden ze als vluchteling in buurland Libanon. Hun leefomstandigheden waren erbarmelijk. In 2020 konden ze via het hervestigingsprogramma van de VN overkomen naar België. Ze worden niet opgevangen in een collectieve structuur zoals de meeste verzoekers internationale bescherming. Dank zij een solidaire onthaalgroep binnen het project 'community sponsorship' hebben ze een woning en ondersteuning bij hun integratie.

WISSELWERKING GEZINNEN, ONTHAALGROEP EN CARITAS INTERNATIONAL

Onthaalgroepen bieden kwetsbare gezinnen de eerste noodzakelijke veiligheid en ondersteuning van waaruit ze hun nieuwe parcours in België kunnen starten. De families bevestigen dat de betrokkenheid van de lokale vrijwilligers de druk verlicht bij alles wat administratie en inburgering betreft en dat het klimaat van vertrouwen ervoor zorgt dat ze zich sneller openstellen voor de lokale gemeenschap en makkelijker hun autonomie opnemen.

De onthaalgroepen zelf zeggen dat zij het project ervaren als een interessant leertraject waarin ze als groep evolueren en flexibel leren om te springen met het engagement en de aanpak van elk van de leden.

UITDAGINGEN

Als pilootproject botsen we met het Caritas-team regelmatig op nieuwe uitdagingen voor zowel onthaalgroepen, families als onszelf. Groepen doeltreffend informeren, hen de kans geven zich te organiseren in een kerngroep en op zoek te gaan naar een betaalbare, instapklare woning op de private huurmarkt is een enorme uitdaging. Daarnaast ondervinden onthaalgroepen moeilijkheden bij het verzamelen van een voldoende ruim (start)budget voor de sponsoring en moeten zij heel wat juridische, administratieve en praktische obstakels overwinnen vooraleer een familie te ontvangen.

Een andere uitdaging bestaat erin een juiste balans te vinden tussen het bieden van een veilige, warme omgeving aan vluchtelingen en hen tegelijk voldoende goed te begeleiden naar zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Wanneer de onthaalgroep te beschermend optreedt, kan dat het proces naar zelfstandigheid vertragen.

“Als intermediaire partner speelt Caritas International in dit alles een belangrijke rol, niet in het minst via de inzet van onze interculturele medewerkers die een sleutelrol spelen als brugfiguur en vertaler. Zowel onthaalgroepen als families wezen al herhaaldelijk en expliciet op de meerwaarde van hun betrokkenheid tijdens formele monitoring en intervisie, die ons de kans bieden regelmatig bij te sturen waar nodig. Ze waarderen de vormingen en de permanente helpdesk (telefonisch en per e-mail) die door het Caritas-team wordt verzorgd om regelmatige, snelle en doeltreffende oplossingen te bieden waar nodig.”

Veerle Steppe, trainer integratie

Peer2Peer-project: integratie

Het Peer2Peer-project maakt deel uit van het Belgische hervestigingsprogramma. Het wordt gefinancierd door Fedasil en wil via collectieve activiteiten de integratie bevorderen van hervestigde personen van Syrische origine.

Na een eerste fase waarbij deze mensen opgevangen worden in centra of door vrijwilligersgroepen (community sponsorship), nodigt Caritas International alle personen van 16 jaar en ouder uit om op vrijwillige basis deel te nemen aan onze collectieve Peer2Peer-activiteiten. Elke maand stellen wij een specifiek thema voor tijdens een algemene informatiesessie op Zoom en tijdens 2 tot 3 participatieve face-to-face-activiteiten om het onderwerp uit te diepen. De activiteiten worden uitgewerkt en aangepast voor de doelgroep door een multidisciplinair team, waaronder een coach en interculturele bemiddelaars. Deze laatste zijn ervaringsdeskundigen en leiden de sessies in het Arabisch. Enkele thema's die we behandelen: huisvesting, budgetbeheer, gezinshereniging, normen en waarden, werk zoeken en rijbewijs, verwachtingen en cultuurschok.

Tijdens de workshops streven we naar actieve deelname van iedereen. We zetten eveneens vrijwillige 'ambassadeurs/rices' in die een aantal jaren geleden hetzelfde parcours hebben doorlopen en die hun ervaringen kunnen delen. Op die manier ontstaat er ook een sociaal netwerk. Binnen een besloten Facebookgroep voor deelnemers publiceren we wekelijks praktische informatie met audiovisuele ondersteuning over diverse onderwerpen: ziekenfondsen, het aankopen van treinkaartje, fietsregels, energie, enz.

In 2021 was corona nog een ernstige dreiging. We hebben onze manier van werken daarom moeten veranderen en hebben de participatieve sessies via Zoom georganiseerd.

Cijfers voor 2021:

Van de 529 hervestigde mensen van Syrische afkomst van 16 jaar of ouder, hebben 476 mensen één of meer keer deelgenomen aan de workshops van Caritas International en 300 zijn lid van de Facebookgroep. We hebben ook 10 tot 15 zogenaamde 'ambassadeurs/rices' beschikbaar om ons te helpen met het project.

6 Vrijwillige terugkeer

Toekomstperspectief in thuisland

Caritas International richt zich binnen haar eerstelijnszorg³ tot elke buitenlander ongeacht zijn of haar statuut. In 2021 hebben we 596 dossiers begeleid, soms met een eenvoudige maar vaker een meervoudige problematiek van juridische, administratieve, psychosociale of materiële aard.

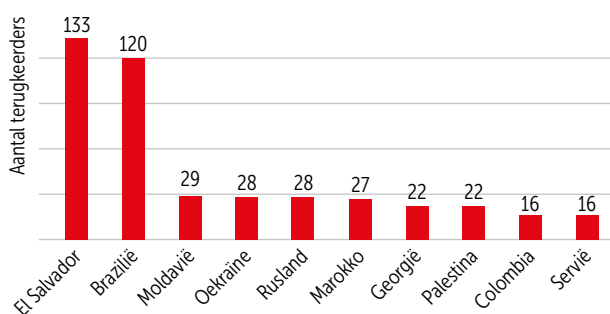
Vrijwillige terugkeer vanuit België

Bij gebrek aan toekomstperspectieven in België overwegen sommigen terug te keren naar hun herkomstland. De maatschappelijk werk-st-ers zijn er niet om wat dan ook aan- of af te raden. Ze geven zo objectief mogelijk de nodige informatie zodat de beslissing over het al dan niet vertrekken door betrokkenen met kennis van zaken kan genomen worden. Via de Internationale Organisatie voor Migratie kunnen migranten een vliegtuigticket krijgen van de Belgische overheid. In 2021 heeft CAW Brabantia – Antenne Caritas International 482 nieuwe aanvragen behandeld voor 678 personen.

Onder bepaalde voorwaarden komen terugkeerders in aanmerking voor een re-integratiebudget van Fedasil. In dat geval ondersteunt Caritas International niet alleen vóór vertrek maar begeleiden we eveneens het sociale re-integratieproces in het thuisland via lokale partnerorganisaties (bijvoorbeeld onderdak, betalen huur, zoeken van school voor kinderen, enz.). Het budget dat ter beschikking wordt gesteld via de partners moet hen in staat stellen om basisbehoeften te voldoen, ziektekosten te betalen, een opleiding te beginnen, een inkomens genererende activiteit op te starten. In totaal zijn 607 personen via Caritas International met re-integratieondersteuning vanuit België naar 47 verschillende landen teruggekeerd.

Terugkeer met integratieondersteuning via Caritas International vanuit België

Top 10 terugkeerlanden

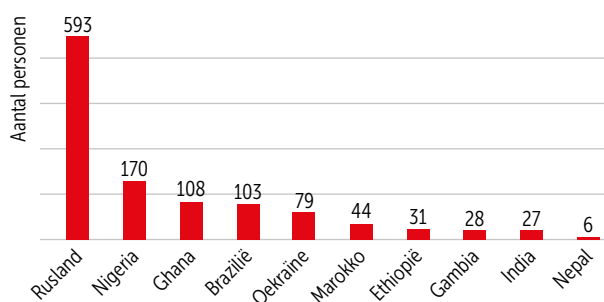
Nu baat Zorab een bescheiden schoenwinkel uit in een verbouwde garagebox. Dat lukt dankzij de re-integratiebegeleiding van Caritas International.

VRIJWILLIGE TERUGKEER UIT EEN ANDER EUROPEES LAND

Caritas International is, samen met haar partners in enkele herkomstlanden actief in het European Return and Reintegration Network (ERRIN), dat ondersteuning biedt aan terugkeerders uit verschillende Europese landen. Caritas International is de referentie-organisatie voor terugkeer naar Marokko, Rusland, Oekraïne, Nepal, India, Brazilië, Nigeria, Ghana, Ethiopië en Gambia.

Terugkeer met begeleiding van Caritas International vanuit een ander Europees land via het ERRIN-programma

Terugkeerland

³ In samenwerking met CAW Brabantia

7 Onze organisatie

Mensen voor mensen

Personeel en welzijn

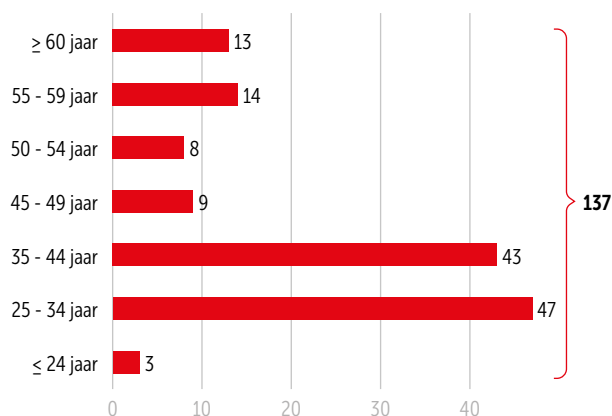
In 2021 wordt voor het eerst een Ondernemingsraad geïnstalleerd en gaat er een nieuw samengesteld Comité voor Preventie en Bescherming op het Werk (CPBW) aan de slag. Voor beide organen wordt een reglement van inwendige orde uitgeschreven. Op basis van de eerder uitgevoerde risicoanalyse psychosociaal welzijn worden onder de medewerkers focusgroepen georganiseerd en wordt aan een actieplan gewerkt. Ook de voorwaarden voor structureel en occasioneel telewerk worden vastgelegd.

De personeelsdienst organiseert collectieve taallessen en biedt een vorming aan rond burn-out en leidinggeven. Ze zorgt er ook voor dat er in samenwerking met het team Communicatie regelmatig een update komt op CariNet, het intranet van Caritas, over de gewijzigde beschermingsmaatregelen in het kader van covid. Om het contact met collega's niet te verliezen, worden virtuele 'happy hours' georganiseerd waarbij er aandacht is voor een stand van zaken binnen de Caritas-activiteiten maar ook voor ontspanning en uitwisseling.

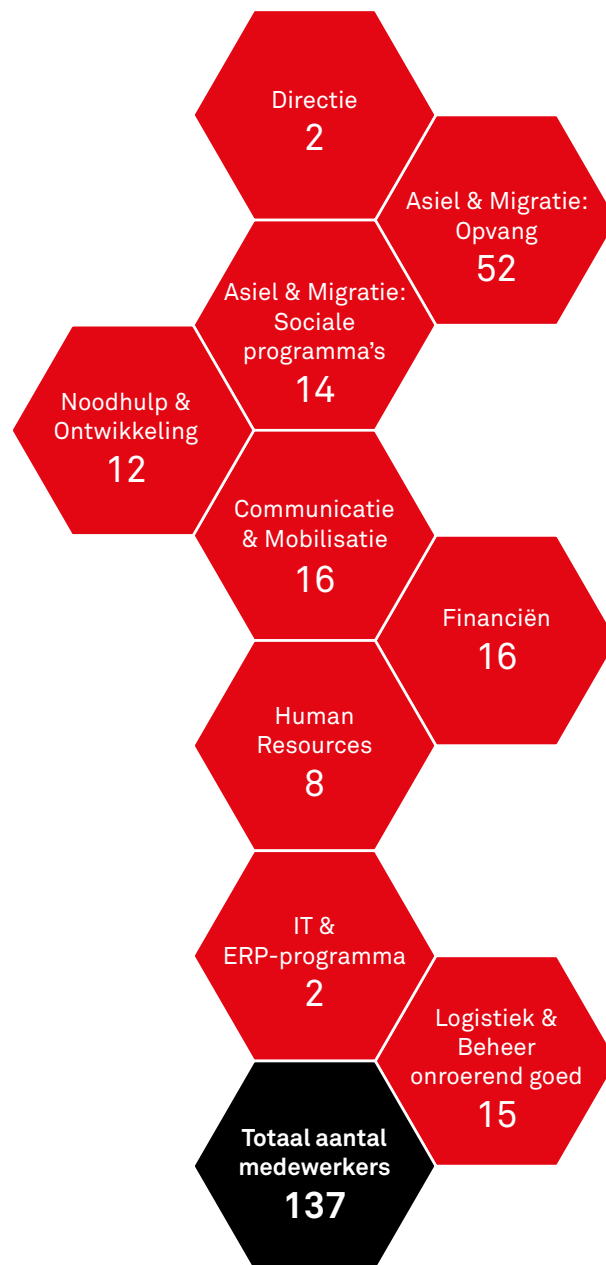
PERSONEEL OP 31 DECEMBER 2021

De cijfers hebben enkel betrekking op personeelsleden van Caritas International in België. In het buitenland werken we met lokale partners. Slechts in een aantal prioritaire landen hebben we een vertegenwoordiging: Burundi, DR Congo, Niger, Ethiopië, Oeganda, Bosnië voor de Balkan en Palestina. Voor bepaalde projecten in binnen- en buitenland wordt een beroep gedaan op externe, betaalde medewerkers.

Aantal medewerkers volgens leeftijd

Aantal medewerkers per afdeling in België

LEDEN VAN HET DIRECTIECOMITÉ

Gilles Cnockaert
François Cornet
Françoise Dandoy
Anne Dussart
Floriane Philippe
Bernadette Van Raemdonck
Eliane Vastenavondt

Ethiek en integriteit

Elke persoon die redenen heeft om te twijfelen aan de integriteit van Caritas kan dit melden via ombudsman@caritas.be of telefonisch: +32 476 47 23 23.

Ons ethisch charter, onze normen op het vlak van ethiek en bescherming en alle genomen maatregelen zijn te lezen op: www.caritasinternational.be/ethiek.

Ook voor onze interventies in het buitenland worden procedures voor de behandeling van klachten uitgewerkt met onze lokale partner en de betrokken gemeenschappen.

KLACHTENREGISTER 2021

In 2021 werden negen berichten geregistreerd: zes via ombudsman@caritas.be en drie via +32 476 47 23 23.

Drie meldingen gingen uit van buurtbewoners die zich beklagden over geluidsoverlast in de buurt van onze opvangstructuren. Een gesprek met betrokkenen en afspraken hieromtrent zorgden voor een oplossing.

Vier van de berichten waren niet relevant binnen het kader van ethiek en integriteit. Twee klachten hadden niets te maken met Caritas International maar met andere juridische entiteiten binnen het Caritas-netwerk. Ze werden doorgespeeld naar de betrokken organisaties en door hen opgevolgd.

Digitalisering en optimalisering van communicatie

De digitalisering van onze communicatie gaat verder. In 2021 creëren we een portaalsite voor alle Caritas-organisaties in België zodat het publiek makkelijker zijn weg vindt in de verschillende missies van elk van hen. Ons papieren magazine wordt afgeslankt tot een Caritas-flash en we starten met een digitale fondsenwervingsbrief. We bereiken 10.000 volgers op Facebook en versterken onze aanwezigheid op Instagram.

Ondanks het groeiend belang van technologie, blijven we de mens centraal stellen in onze communicatie. Het videoformaat krijgt hierin een steeds grotere rol. Het is de manier bij uitstek in deze covidtijden om mensen van vlees en bloed aan het woord te laten. Ze getuigen over hun moeilijk parcours en hun leefwereld in een opvangstructuur, ze roepen op tot solidariteit in tijden van crisis, ze praten over de steun die ze kregen van lotgenoten en begeleiders, ze delen hun enthousiasme als vrijwilliger, enz.

© Isabel Corthier / Caritas International

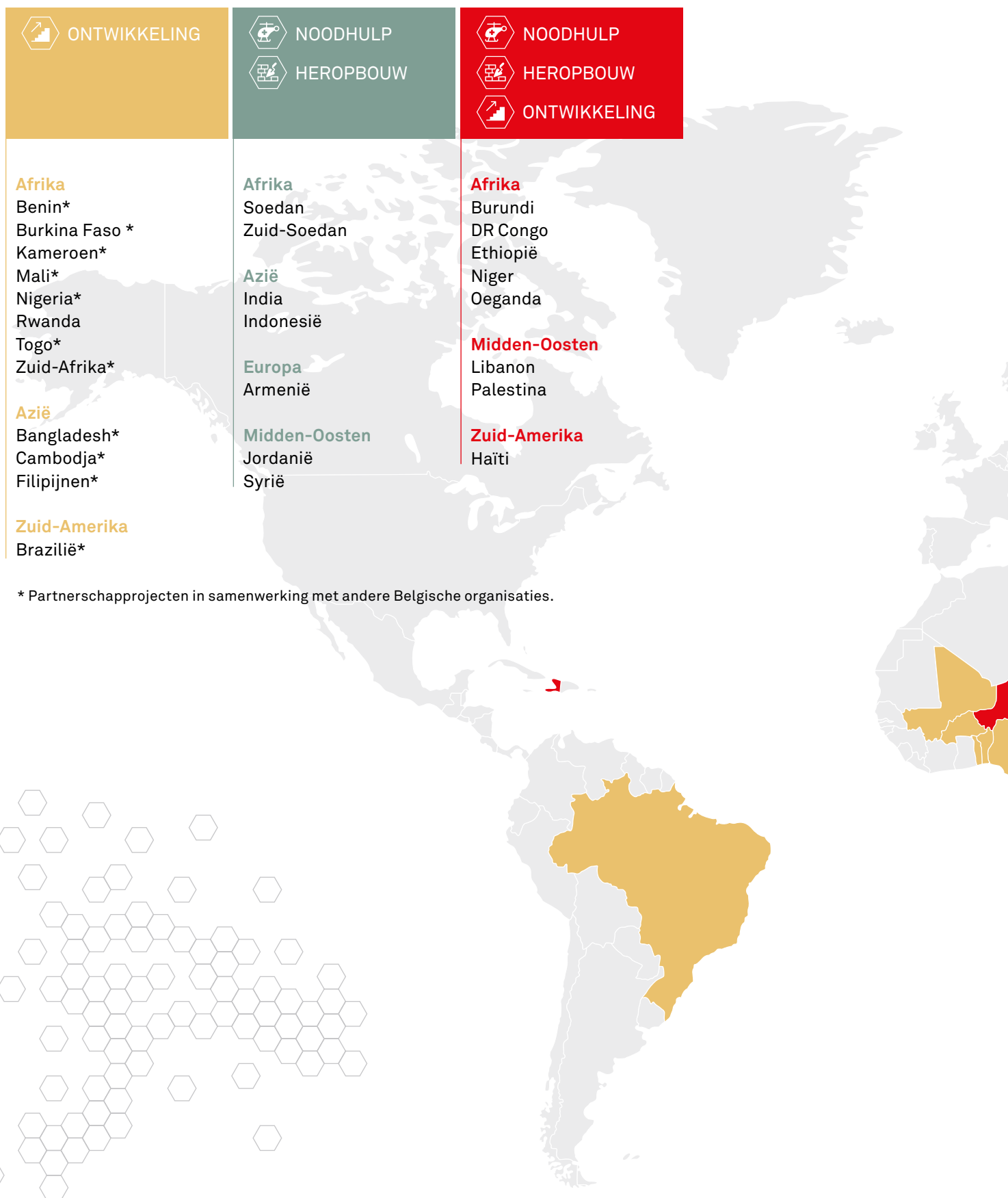
Programma's Asiel & Migratie in België

31 december 2021

TITEL VAN HET PROJECT	SPECIFICITEIT	FINANCIERS
OPVANG EN BEGELEIDING OP MAAT - VERZOEKERS OM INTERNATIONALE BESCHERMING		
Logis van Louvranges	· Alleenstaande vrouwen met of zonder kinderen. Gegroepeerde appartementen.	Fedasil Gemeente Waver
Opvangcentrum Scherpenheuvel (1)	· Families, alleenstaanden, mensen met een beperking of psycho-medische problematiek.	Fedasil
Opvangcentrum Ransart (2)	· Families, alleenstaanden en niet-begeleide minderjarigen.	Fedasil
Youth in Shelter Luik (2)	· Opvangstructuur voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen 14-18 jaar.	Aide à la Jeunesse (Fédération Wallonie Bruxelles)
Healthcare Antwerpen	· Asielzoekers met medische problematiek. Gezinswoningen.	Fedasil, CIRÉ
OPVANG EN BEGELEIDING NAAR ZELFSTANDIGHEID VOOR MENSEN MET EEN VERBLIJFSSTATUUT		
TVU Brussel, Luik, Antwerpen	· Kwetsbare vluchtelingen.	Fedasil
Youth in Transit Luik, Brussel, Mechelen	· Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen.	Fedasil, CIRÉ
High Care Antwerpen	· Vluchtelingen met zware medische problematiek.	Fedasil
INTEGRATIE		
Lokaal integratie-initiatief Luik	· Alfabetisering, sociaal-juridische permanenties, interculturaliteit.	Waals Gewest
APL Charleroi (2)	· Hulp bij zoeken naar een woning voor wie slecht gehuisvest is of moeilijk een menswaardige woning vindt.	Waals Gewest
SOCIALE PROGRAMMA'S		
Re-integratie na vrijwillige terugkeer	· Counseling voor vertrek. Ondersteuning partners bij begeleiding van re-integratieproject. ◦ Vanuit België. ◦ Vanuit ander Europees land (ERRIN)	Fedasil, AMIF België AMIF Europa
Algemeen Welzijnswerk (3)	· Psychosociale dienstverlening, gezinshereniging, begeleide terugkeer, bezoek gesloten centra. · Begeleiding NBMV's op doortocht.	CAW Brabantia Fedasil
Integrale begeleiding vluchtelingen Leuven	· Eenjarig traject psychosociale begeleiding voor vluchtelingengezinnen met extra kwetsbaarheden.	Stad Leuven
Sociale dienst voor buitenlandse studenten en stagiairs	· Ondersteuning van studenten met een beperkt visum, ingeschreven in een universiteit of in een hogeschool.	Fonds Orval en Scourmont
Voogdij (3)	· Voogdij van niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en ondersteuning voogden.	Ministerie van Justitie Fedasil, CAW Brabantia
Community sponsorship	· Begeleiding van onthaalgroepen bij opvang van hervestigde Syrische vluchtelingen.	Fedasil
Hervestiging: Peer2 Peer	· Collectieve activiteiten voor hervestigde vluchtelingen, vorming ambassadeurs, facebookgroep.	Fedasil
Financiële steun	· Uitzonderlijk wordt een lening toegestaan voor gezinshereniging en huurwaarborgen.	Eigen middelen

In België worden sommige projecten geïmplementeerd in samenwerking met een van onze bevoorrechte partners: Caritas Vlaanderen (1), Caritas Wallonie (2) en het CAW Brabantia (3).

Kaart internationale samenwerking

© Isabel Corthier / Caritas International

Programma's internationale samenwerking

Onze programma's in het buitenland lopen altijd in samenwerking met de nationale of lokale Caritas van het betrokken land. Het wereldwijde Caritas-netwerk telt 162 nationale Caritas-organisaties.

Cofinancieringsprogramma's (private en institutionele)

NOODHULP EN HEROPBOUW

LAND	PROJECT	PERIODE	BUDGET	FINANCIERING	UITGAVEN 2021 IN EUR	BIJDRAGE VAN CARITAS INTERNATIONAL
Burundi	Samen risico's bij rampen inperken - ERICA	2019-2021	€ 1.475.559,00	DGD	380.907,37	0
Burundi	Kwetsbaarheid reduceren - Tugabanye	2020-2022	€ 1.000.000,00	DGD	519.776,12	0
Burundi Niger Oeganda Jordanië	Protection at the heart of humanitarian action - PROHUMA	2021-2023	€ 7.820.000,00	DGD	24.791,52	0
DR Congo	Strijd tegen chronische ondervoeding in Kwango	2020-2021	\$ 572.245,00	UNICEF	264.047,53	0
DR Congo	Noodhulp bij rampen en multisectoriële respons bij humanitaire crisissen	2021-2023	€ 3.300.000,00	ECHO	369.573,67	€ 300.000 in consortium met CAFOD
DR Congo	Humanitaire hulpverlening voor kwetsbare gemeenschappen in Kasai - RéBHUN	2020-2021	€ 1.185.000,00	Duitse regering	691.387,12	€ 45.000
DR Congo Niger Oeganda	Humanitaire hulp en verhoging van de weerbaarheid voor ontheemden - PAHRVID	2020-2022	€ 3.000.000,00	DGD	2.269.425,94	0
Ethiopië	Humanitaire interventie Tigray	2021	€ 225.000,00	Vlaamse Overheid (€ 200.000), provincie Vlaams Brabant (€ 25.000)	122.147,50	0
Libanon Palestina	Actie van de Belgische Alliantie voor Humanitaire Internationale Actie (BAHIA) om de verspreiding van COVID-19 tegen te gaan en haar multidimensionale impact te beperken	2021	€ 827.641,00	DGD	827.641,00	0
TOTAAL					5.469.697,77	

© Isabel Corthier / Caritas International

ONTWIKKELING

LAND	PROJECT	PERIODE	BUDGET IN EUR	FINANCIERING	UITGAVEN 2021 IN EUR	BIJDRAGE VAN CARITAS INTERNATIONAL
Burundi	Weerbaarheid van gemeenschappen in Buyenzi vergroten - PRARECOM	2018-2022	1.715.000,00	EU	589.174,86	5%
Burundi, DR Congo, Rwanda, Haïti, Niger, Ethiopië, België	Empowerment in een wereld in beweging - EMMo	2017-2021	12.839.807,99	DGD + 11.be + WBI	2.353.077,09	20%
DR Congo	Steun voor de vermarkting van de producten van de coöperaties en hun leden in Centraal-Kongo en Kwango	2020-2021	61.682,00	WBI	56.909,50	0
DR Congo	Maatregelen tegen voedselonzekerheid in de stad/provincie Kinshasa - SECAL Kinshasa Bateke	2020-2022	126.000,00	Brussel hoofdstedelijk gewest	110.459,51	€ 10.000
Ethiopië	Verbeterde toegang tot drinkbaar water en hygiëne in het district Gombo - VIVAQUA	2019-2021	106.258,00	Vivaqua, Brussel Hoofdstad, Leefmilieu Brussels (consortium van financiers - lead Vivaqua) voor 72.922 EUR en Koning Boudewijnstichting (via fonds Lokumo) voor 33.335 EUR	26.763,44	0
Ethiopië	Verbeterde toegang tot drinkbaar water en duurzaam waterbeheer voor 60 families op het platteland in het district Irob, Tigray	2020-2021	44.000,00	Koning Boudewijnstichting	17.486,40	€ 4.000
Haïti	Weerbaarheid Pestel en Corail - RESPEC	2018-2021	50.047,00 (consortium van 3.000.000,00 met CD-Jérémie, CRS en CESVI)	Consultancy contract met CRS voor een project gefinancierd door de EU - Europees Fonds voor Ontwikkeling	9.214,34	0
Libanon	Onderwijsproject voor kinderen van migranten en vluchtelingen in Beth Alep	2021-2022	75.000,00	Koning Boudewijnstichting	34.400,00	0

TOTAAL 3.197.485,14

Programma's eigen fondsen

NOODHULPPROGRAMMA'S MET HET CARITAS-NETWERK

LAND	CRISIS	UITGAVEN 2021 IN EUR
Armenië	Grensoverval	44.000,00
DR Congo	Vulkaanuitbarsting Goma	25.000,00
Ethiopië	Conflict Tigray	20.000,00
Haiti	Aardbeving	130.000,00
India	COVID-19	20.000,00
Indonesië	Heropbouw Palu	11.000,00
Soedan	Vluchtelingen conflict Tigray	10.000,00
Syrië	Conflict Ghouta	50.000,00
Zuid-Soedan	Conflict	20.000,00
TOTAAL		330.000,00

© Caritas Internationalis

© Caritas India

SOCIO-ECONOMISCHE PROJECTEN

Caritas International financiert een aantal activiteiten waarvoor geen tussenkomst is van institutionele financiers.

LAND	PROJECT	UITGAVEN 2021 IN EUR
Ethiopië	Empowerment Menja minderheid in Jimma Bonga	30.593,77
Oeganda	Studiebeurzen	16.224,19
Palestina	Een duurzame en gediversifieerde economie in Jenin - Synergie II	46.320,74
TOTAAL		93.138,70

PARTNERSCHAPPROJECTEN

Met een aantal Belgische verenigingen heeft Caritas International een samenwerkingsverband voor de realisatie van projecten die overeenstemmen met haar visie en missie.

LANDEN	UITGAVEN 2021 IN EUR
Afrika Benin, Burkina Faso, Burundi, DR Congo, Ethiopië, Kameroen, Mali, Niger, Nigeria, Rwanda, Togo, Zuid-Afrika	248.442,56
Azië Bangladesh, Cambodja, Filipijnen	15.863,82
Midden-Oosten Libanon	8.638,34
Zuid-Amerika Brazilië, Haïti	30.838,00
TOTAAL	303.782,72

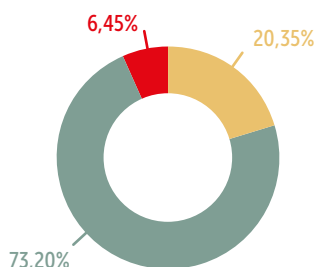
Financieel verslag*

Resultatenrekening 2021

INKOMSTEN	%	IN EUR
Giften	12,72	3.802.406,00
Giften consortium 12.12	0,06	19.382,64
Legaten	7,56	2.260.649,63
Wallonie - Bruxelles International (WBI)	3,81	1.139.953,75
Brussel Hoofdstedelijk Gewest	0,07	19.450,67
Waalse regio	0,10	30.000,00
Steden, gemeentes, provincies	0,22	65.606,14
Multilaterale instanties	1,06	317.296,72
Belgische overheid - DGD	20,74	6.197.320,42
Belgische overheid - Fedasil	34,82	10.406.189,29
Coordination et Initiative pour Réfugiés et Etrangers/Fedasil	4,77	1.424.698,53
11.11.11	0,21	64.054,31
Europese unie	4,06	1.212.114,43
Vluchtelingenwerk Vlaanderen	0,18	54.660,00
Stichtingen, andere Caritassen, diverse ...	4,17	1.246.868,78
European reintegration network	2,38	712.663,33
Tewerkstellingsubsidies (Actiris, Maribel, ...)	1,16	347.809,93
Andere bedrijfsopbrengsten	1,01	300.862,91
Financiële opbrengsten	0,69	206.027,35
TOTAAL zonder uitzonderlijk		29.828.014,83
Uitzonderlijke opbrengsten	0,19	55.469,55
TOTAAL met uitzonderlijk	100	29.883.484,38

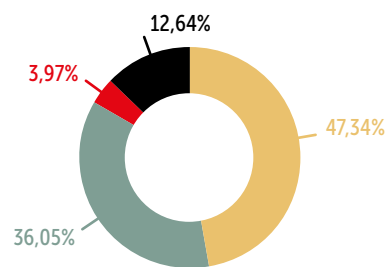
UITGAVEN	%	IN EUR
Asiel & Migratie: opvang	41,82	12.506.128,00
Asiel & Migratie: sociale programma's (1ste lijn, NBMV, integratie)	1,76	527.425,00
Vrijwillige terugkeer	3,77	1.126.446,00
Noodhulp & Ontwikkeling	36,05	10.779.325,00
Communicatie & Mobilisatie	3,97	1.185.875,00
· Educatie	0,11	31.937,93
· Fondsenwerving	1,91	571.280,43
· Advocacy	0,82	246.534,54
· Externe communicatie	0,87	260.189,26
· Interne communicatie	0,25	75.932,84
Functioneringskosten	12,64	3.779.438,78
· Algemene kosten	9,65	2.886.758,78
· Successierechten	2,99	892.680,00
TOTAAL	100	29.904.637,78

Resultaat van het jaar	-21.153,40
Verhoging (-) / Verlaging (+) van de bestemde fondsen	21.153,40
Over te dragen winst	0,00

Inkomsten 2021

- Giften en legaten: € 6.082.438,27
- Institutionele fondsen: € 21.873.103,21
- Andere: € 1.927.942,90

Uitgaven 2021

- Asiel & migratie: € 14.159.999,00
- Noodhulp & ontwikkeling: € 10.779.325,00
- Communicatie & mobilisatie: € 1.185.875,00
- Functioneringskosten: € 3.779.438,78

* Resultaat zoals voorgelegd door de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van juni 2021.

Meer info: www.caritasinternational.be

Bedankt!

“Een oprechte dankuwel voor al wie met ons werkt aan een solidaire samenleving waar het waardig leven is voor iedereen. Wat we in 2021 gerealiseerd hebben, was slechts mogelijk dankzij de steun, de medewerking en het enthousiasme van heel veel mensen, organisaties en instellingen. Heel erg bedankt hiervoor!”

François Cornet, directeur

Wij danken hier in het bijzonder:

- *Al onze schenkers*
- *Al onze enthousiaste vrijwilligers, stagiairs, onthaalgroepen 'Community Sponsorship' en solidaire eigenaars*
- *Onze medewerkers in binnen- en buitenland die elke dag ons engagement waarmaken*
- *Bisdommen, parochies en religieuze congregaties*
- *De Koning Boudewijnstichting / het Fonds Amélie en Elisabeth / het Fonds Lokumo / Stichting Porticus*
- *De koepelorganisaties: 11.11.11 / CNCD-11.11.11 / Ngo-federatie / Acodev / Vluchtelingenwerk Vlaanderen / CIRÉ / Concord / Voice*
- *Caritas Internationalis / Caritas Europa / Verschillende aangesloten organisaties van het internationaal Caritas-netwerk / Caritas in Belgium / Netwerk Rechtvaardigheid en Vrede / Commission Justice & Paix / Kruit en Annoncer la Couleur / School zonder Racisme / Iles de Paix / Rode Kruis België / SWITCH asbl / CAW Brabantia / Casa Legal / ERSO-netwerk / Consortium I2-I2 en al onze andere partners in binnen- en buitenland*
- *De media: Kerknet / Kerk & Leven / Cathobel (Dimanche en RCF)*
- *De onderwijsinstellingen, de leerlingen en leerkrachten die enthousiast gebruik hebben gemaakt van ons educatief aanbod.*

- *Onze institutionele partners:*

De Verenigde Naties

UN Pooled Funds / UNICEF / International Organization for Migration (IOM)

Europese Unie

Civil Protection and Humanitarian Operations (ECHO) / DG International Partnerships (DG INTPA) / Refugee Fund / Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF)

Federale Regering

Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD) / Belgisch ontwikkelingsagentschap (Enabel) / Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil) / Staatssecretariaat Asiel en Migratie en Maatschappelijke Integratie / FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg - Sociale Maribel / POD Maatschappelijke Integratie (artikel 60) / Nationale Loterij

De Vlaamse Overheid

Departement Onderwijs en Vorming / Vlaams Partnerschap Water voor Ontwikkeling

Fédération Wallonie-Bruxelles et Région Wallonne

Wallonie-Bruxelles International (WBI) / Departement Openbare Werken, Gezondheid, Sociale Actie en Patrimonium

Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Dienst voor Arbeidsbemiddeling (Actiris) / Brussel Leefmilieu

Provincies, steden en gemeenten

Caritas International vzw

Liefdadigheidstraat 43
1210 Brussel
T + 32 2 229 36 11
IBAN BE88 0000 0000 4141 / BIC BPOTBEB1
www.caritasinternational.be

caritasintbe

Verantwoordelijke uitgever:
François Cornet, directeur Caritas International
Liefdadigheidstraat 43
1210 Brussel

